

До
Председателя на Научното жури
по конкурса за заемане на
академичната длъжност "доцент"
по научната специалност
"Счетоводна отчетност, контрол
и анализ на стопанската дейност" за
нуждите на Икономически универ-
ситет - Варна

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове на гл.ас. д-р Надежда Иванова Попова –
Йосифова за заемане на академичната длъжност "доцент" по
професионално направление 3.8 „Икономика”, научна
специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност” за нуждите на катедра „Счетоводна
отчетност” към Икономически университет - Варна

Р е ц е н з е н т: проф. д-р ик.н. Калю Иванов Донев с научно
звание и научна степен по научната специалност "Счетоводна
отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност"
Дом. адрес: Варна, ул. "Княз Борис -I", № 101 тел. 0889
623 994

Уважаеми Г- н Председател,

Уважаеми членове на Научното жури по конкурса за заемане на
академичната длъжност "доцент" по научната специалност "Счетоводна
отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност" за нуждите на
Икономически университет – Варна,

Рецензията е разработена в съответствие с изискванията на
съществуващата дългогодишна практика за рецензентската дейност и
критериите за заемане на академичната длъжност "доцент",

регламентирани със Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономически университет - Варна и Примерната структура на рецензия по конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” .

Рецензията е написана на **основание** Заповед № РД 06-1541/12.06.2018 г. на Господин ректора на Икономически университет – Варна и Решение на Научното жури по конкурса от 26.06.2018 г.

2. Данни за конкурса

Конкурсът е за ”доцент” е по професионално направление 3.8 „Икономика”, спец. „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската „дейност”. Конкурсът е обявен въз основа на решение на катедра „Счетоводна отчетност”, към „Финансово-счетоводен факултет” на Икономически университет – Варна в Дв бр.34/20.04.2018 г.

3. Кандидат по конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс за заемане на научната длъжност “доцент” по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност” (Счетоводство на банките) е гл.ас. д-р Надежда Иванова Попова - Йосифова– преподавател в катедра „Счетоводна отчетност” на Икономически университет - Варна. Конкурсът е обявен за нуждите на същата катедра.

4. Персонална характеристика на кандидата

Гл.ас. д-р Надежда Иванова Попова - Йосифова е завършила Техникум по икономика „Г.С Раковски” – Варна през 1993 г. с придобита степен „Икономист – счетоводител”. Висше икономическо образование, спец. „Счетоводство и контрол” с квалификационна степен „Икономист-счетоводител” е завършила през 1997 г. в Икономически университет - Варна. Магистърска степен придобива в същия университет през 1998 г. Трудовата кариера на гл.ас. д-р Надежда Иванова Попова – Йосифова започва през 1996 г. във Варненската туристическа камара като гл. счетоводител до 2000 г. През 2005 г. след спечелен конкурс е назначена за асистент към катедра „Счетоводна отчетност” на Икономически университет – Варна Главен асистент е от 2006 г. Редовен докторант към катедра „Счетоводна отчетност” през периода 2000 – 2003 г. Защитила е дисертационен труд и е присъдена образователната и научна степен

„доктор” по научната специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност” от Научната комисия на ВАК, Протокол № 7 от 27.04.2004 г. Дисертационният труд е на тема Финансово-счетоводни проблеми на пенсионноосигурителните дружества и пенсионните фондове.

Владее Английски език – писмено и говоримо на много добро равнище и Руски език – писмено и говоримо на добро равнище.

Член е на Общото събрание на университета. Активно участва в подготовка на документи за акредитация на университета. Член е на постоянната комисия по учебната работа. Участва в подготовката и реализацията на редица проекти, в т.ч. подготовка за обучение на студенти по счетоводство и одит на английски език, по прилагането на МСС и др.

Описът на документацията, представена от кандидата е пълен и отразява в количествен аспект спазването на критериите и другите изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” по „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност” от гл. ас. д-р Надежда Иванова Попова – Йосифова.

5. Количествена и съдържателна характеристика на представените научни трудове след защитата на дисертационния труд

В конкурса за „доцент” гл.ас. д-р Надежда Попова-Йосифова участва със значителна по обем научна продукция, учебници и учебни помагала. Те са посветени на актуални за теорията и практиката въпроси – оценка и оповестяване на кредитни риск, прозрачност на информацията в банките, специфичните резерви в пенсионноосигурителните дружества, оценката по справедлива стойност в практиката на банките и др.

В съдържателно отношение публикациите на кандидата са принос за теорията и практиката.

В конкурса за „доцент” по „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската „ (Счетоводство на банките) гл. ас. д-р Надежда Попова-Йосифова участва със следната научна продукция, учебници и учебни помагала:

	Бр.	Стр.	Лично участие	
			Бр.	Стр.
1. Монографии студии	4	479	1	378
2. Научни статии	8	115	8	115
3. Научни доклади	14	122	14	122
4. Учебници и учебни помагала	20	683	20	683
5. Други публикации	1	5	1	5

Анализът на научната продукция позволява да се направят следните обобщени изводи:

1. Монографичният труд е самостоятелно научно изследване и е публикуван в специализирано научно издателство.
2. В него се решават изключително актуални научни и практически проблеми свързани с оповестяването и прозрачността на информацията в Годишните финансови отчети на българските банки.
3. Монографичното изследване е рецензирано от две хабилитирани лица, професори в областта на счетоводството и менинджмънта.
4. Няма публикувани научни трудове в чужбина /съгласно справката към материалите по конкурса
5. В структурно отношение представената продукция е добре балансирана и в нея преобладават научните публикации.
В публикациите на гл.ас. д-р Надежда Попова Йосифова се установяват голям брой оригинални идеи и разработки, които в по-голямата си част могат да бъдат оценени като приноси.

Част от публикациите /седем/ са включени в системи за рефериране и индексирание, в т.ч. 1 студия, 4 статии е и 2 доклада.

6. Количествена и качествена оценка на учебно-преподавателската работа

Кандидатът по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.8 „Икономика”, специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност” гл.ас. д-р Надежда Иванова Попова-Йосифова участва в преподаването на няколко учебни дисциплини главно пред студентите от специалност „Счетоводство и контрол” . Резултатите от проведените проучвания на студентското мнение за качеството на преподаването са много добри. Личните ми впечатления от качеството на преподаването, дисциплината в учебния процес и използването на съвременни методи на обучение са позитивни и характеризират учения и преподавателя като търсен, уважаван и ерудиран учен, лектор и изследовател. Положителните оценки за учебна работа се потвърждават и от разработените учебници и учебни помагала. В тях се установяват иновативни подходи, методическа издържаност, актуалност и др.

Аудиторната заетост на Гл.ас д-р Надежда Иванова Попова – Йосифова по учебни години е както следва:

- **Натовареност в ОКС „бакалавър”**

	Аудиторна заетост		
	Лекции	Упражнения	Общо

Учебна 2015/2016 г.

1. Счетоводство на застрахователните и пенсионните предприятия	39	30	69
2. Теория на счетоводството	45	-	45
3. Счетоводство на бюджетните предприятия	-	45	45
4. Счетоводство на банките	30	-	30
5. Спецсеминар	30	-	30
В с и ч к о:	144	75	219

Учебна 2016/2017 г.

1. Счетоводство на застрахователните и пенсионните предприятия	39	15	54
2. Теория на счетоводството	45	-	45
3. Счетоводство на банките	30	-	30
4. Спецсеминар	45	-	45
В с и ч к о:	159	15	174

Приравнените учебни часове в упражнения за двугодишния период по бакалавърска програма са 706 ч.

- Натовареност в ОКС „магистър”

Учебна 2015/2016

1. Счетоводство на капиталовите дружества	-	135	135
2. Счетоводство на банките и бюджетните предприятия	30	-	30
В с и ч к о:	30	135	165

Учебна 2016/2017

1. Счетоводство на капиталовите дружества	-	134	134
3. Счетоводство на банките и Бюджетните предприятия	30	30	60
В с и ч к о:	30	164	194

Приравнените учебни часова в упражнения за двугодишния период по магистърска програма са 409 ч.

Данните потвърждават изпълнението на критериите и показателите за количествена и качествена оценка на учебната работа.

Гл.ас. д-р Надежда Иванова Йосифова е участвала в разработването на 20 учебници и учебни пособия, които са в съавторство. Личното и участие възлиза на 683 стр. Тези данни потвърждават нейната голяма ангажираност с информационното осигуряване на учебния процес под формата на учебници и учебни пособия, което е в основата на формираната студентска удовлетвореност от учебния процес.

Водените лекционни часове и семинарни занятия от участника в конкурса гл. ас. д-р Надежда Попова - Йосифова се характеризират със следните съществени характеристики: задълбоченост, актуалност, използване на активни методи на обучение, методическа издръжаност и др.

Обобщените ми впечатления за учебната дейност на гл.ас. д-р Надежда Попова са подчертано позитивни . Те се базират на следните критерии:

- дългогодишен стаж и опит в преподаването на счетоводните дисциплини,

- академичните учебници и учебни пособия, в които кандидатът е съавтор са написани ясно, разбираемо и са с актуално съдържание,
- концентрация през последните години в сравнително малко на брой учебни дисциплини, които са в хармония с осъществените научноизследователски проекти /монографии, научни статии, научни проекти, доклади и др./,
- практическата насоченост и приложимост на учебниците и учебните помагала, в които кандидатът е съавтор.

В учебниците и учебните помагала, в които гл.ас. д-р Надежда Попова - Йосифова е съавтор се съдържат елементи и постановки на научното изследване и интерпретиране.

7. Научни приноси, цитирания, език и стил на разработките

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” гл.ас. д-р Надежда Попова-Йосифова участва с голям брой публикации с разнообразно съдържание, актуални като методология на изследване и добре структурирани като видове. Основно място сред представените за рецензиране публикации заемат монографиите, студите, научните статии и докладите. Участието ѝ в научни проекти е белязано с творчески заряд и усет към новото, оригиналното и полезното за учебния процес и социалната практика.

Научните публикации, тяхното високо качество и актуалност дават основание да се формулира извода, че кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е взискателен и самовзискателен учен и преподавател. Тя умее да формулира актуални проблеми, т.е. да трасира пътя за нови научни изследвания и разработки в областта на счетоводството.

В публикациите на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност се установяват редица постижения за счетоводната теория и практика, една голяма част от които са приноси.

Приносите са аргументирани, доказани и признати от научната общност и счетоводната практика.

Научните постижения и конкретните приноси на кандидата с известна условност се обособяват в две основни групи: а/ теоретико-методологични постижения в областта на счетоводството и б/ обогатяване на научните знания и усъвършенстване на счетоводната практика.

Теоретико-методологични приноси в областта на счетоводството

1. На основата на задълбочени проучвания на литературни източници, съществуващата практика и действащите регулаторни норми се установява, че прозрачността на банковата финансова отчетност не зависи от количествени показатели и техния размер, като сума на нетните активи, собствен капитал и пасиви, брутен оперативен доход и нетна печалба /8.1./
2. Прозрачността на финансово-счетоводната информация се представя като нейна качествена характеристика и като резултат от други оценки и измерения на информацията като уместност, достоверност, сравнимост, проверимост, навременност и разбираемост./8.1./
3. Оригинално по замисъл и начин на изпълнение е установеното взаимодействие между финансовата отчетност и отчетността за целите на банковия надзор. Аргументирана е тезата, че Концептуалната рамка за финансова отчетност на СМСС е основополагаща по отношение организацията и методологията на отчетността в банките /8.1./

Обогатяване на научните знания и усъвършенстване на счетоводната практика

1. Извършено е задълбочено, оригинално и пълно емпирично изследване на прозрачността на информацията в годишните финансови отчети на банките в България за периода от 2007 – 2016 г. В резултат на това се установява и доказва тенденцията за повишаване обхвата и качеството на оповестяването, както и на прозрачността на информацията във финансовата отчетност на кредитните институции в България. Като оригинална по замисъл и изпълнение се оценява и разработената матрица за оценка на оповестяванията в съответствие с изискванията на МСС. /8.1./
2. Банките в България са ранжирани на база селектирани финансови и регулаторни съотношения за периода 2007 – 2016 г. В резултат на това са формулирани аргументирани предложения за усъвършенстване на критериалната система за ранжиране, което е предпоставка за нарастване на прозрачността на банковия сектор. /8.1./
3. На основата на проучване на литературни източници, банкови регулаторни документи и практиката се дефинират провизиите в широк и тесен смисъл на понятието. Тези в широк са класифицирани на 10 групи и според 5 класификационни критерия./11.3./
4. Разработките в областта на „Бюджетното счетоводство” по отношение на подготовката и провеждането на годишното приключване, разграничаване на бюджетните приходи от тези за стопанска дейност и приложението на принципа текущо начисляване са методическа предпоставка за неговото усъвършенстване./16.5, 17.6 и 18.7/

Цитиране на научни публикации

В публикациите на гл.ас. д-р Надежда Попова-Йосифова са открити 5 цитирания, в т.ч. 2 в учебници, 1 в студия и 2 в научни статии. Данните потвърждават, че публикациите са познати на научната академична общност в страната. Не се установяват цитирания в чуждестранни източници.

Език и стил на публикациите

Научните публикации, учебниците и учебните помагала са разработени с подходящ академичен езиков инструментариум и са атестат за високо равнище на езикова култура.

7. Критични бележки и препоръки

В публикациите на гл.ас.д-р Надежда Попова - Йосифова се установяват и някои неточности, непълноти и пропуски, които в голяма степен могат да имат дискуссионен характер или са от техническо естество. По-съществените от тях са:

1. Липсват публикации в чуждестранни издания. Гл.ас. д-р Попова-Йосифова има качества на задълбочен и ерудиран учен и поради това може да се препоръча в следващата си публикационна дейност да предложи свои разработки в реномирани чуждестранни издания.
2. Недостатъчен е броят и състава на научните публикации посветени на задълбочени теоретични изследвания. Целесъобразно е в бъдещата работа да се отдели повече внимание на насоките за ползване на счетоводната информация, развитие и адаптиране на счетоводните принципи в банковата и бюджетната сфера и др.
3. На места в публикациите е недостатъчно застъпен критичния анализ на становищата на други автори, на състоянието на практиката и др. за сметка на повествователното изложение на определени факти и явления.

Критичните бележки и препоръките, които се представят обобщено нямат за цел и не омаловажат постиженията на кандидата за заемане на академичната длъжност "доцент" по Професионално направление 3.8 „Икономика“, спец. „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“. Те следва да се оценяват и интерпретират като пожелания за бъдещата работа на гл.ас. д-р Надежда Попова-Йосифова.

З а к л ю ч е н и е

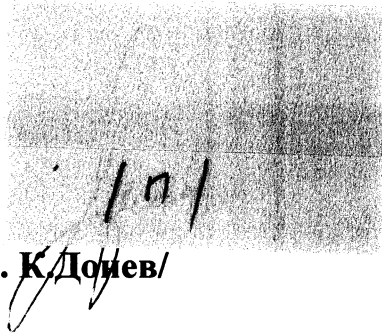
В резултат на направените оценки и изводи за научните достойнства на научните публикации , учебниците и учебните пособия на гл.ас д-р Надежда Иванова Попова може да се приеме, че тя е утвърден учен и преподавател с много положителни качества. Научните приноси на участничката в конкурса са практически приложими и, че те представляват методологическа основа за бъдещи научни изследвания и разработки, както и, че критичните бележки не са от такова естество и съдържане, че да поставят под съмнение нейното успешно участие в конкурса за „доцент“.

Научните публикации, както и учебниците и учебните пособия, в които участва гл. ас. д-р Надежда Попова - Йосифова са значим принос за развитие на теорията и практиката. Поради това приемам, че са налице всички условия и нормативни изисквания да си позволя да изразя положителното си отношение, както и да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури и уважаемите

членове на Факултетния съвет на „Финансово-счетоводен факултет” на Икономически университет - Варна да подкрепят нейната кандидатура за заемане на академичната длъжност „доцент” по „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност”(Счетоводство на банките).

19.07.2018 г.
Варна

Рецензент:
/проф.д-р ик.н. К.Донев/

От: проф.д-р ик.н. **МИХАИЛ ДИНЕВ** Петров ,външен член на жури,
Научна специалност Счетоводна отчетност,контрол и анализ на стопанската дейност,УНСС

Относно: конкурс за **доцент** в област на висше образование:
3.Социални,стопански и правни науки,професионално направление
3.8.Икономика , по *научна специалност Счетоводна отчетност,контрол и анализ на стопанската дейност /Счетоводство на банките /* в
Икономически университет-Варна.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра Счетоводна отчетност,Финансово-счетоводен факултет на Икономически университет-Варна и публикуван в ДВ бр.34/20.04.2018 . Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД 06-1541/12.06.2018 г. на Ректора на ИУ-Варна .Единствен участник в него е гл.ас. д-р **НАДЕЖДА ИВАНОВА ПОПОВА- ЙОСИФОВА**

2. Информация за кандидатите в конкурса

Данните в биографичната справка на кандидата по конкурса показват, единствения кандидат по конкурса , гл.ас. д-р **НАДЕЖДА ИВАНОВА ПОПОВА-ЙОСИФОВА**, е завършила последователно Техникум по икономика , образователните степени бакалавър и магистър в ИУ – Варна , приета е за асистент към катедра Счетоводна отчетност през 02.2005 г.,образователната и научна степен доктор получава през 2004 г. има отбелязани и участие в счетоводната практика като гл.счетоводител във Варненската туристическа камара .Преподавателската дейност се характеризира с преподаването на лекции и упражнения по Теория на счетоводството,Организация на счетоводството ,Счетоводство на банките,Счетоводство на банките и на бюджетните организации,Счетоводство на застрахователните и пенсионно осигурителни предприятия, чете лекции по Банково счетоводство,както и Спец семинар с характер на лекции.Участва активно в разработване на нови семинарни занятия и лекции по счетоводство на банките и на застрахователни и пенсионно осигурителни дружества .

Владее много добре писмено и говоримо английски език и добре руски език. Членува в Съюз на учените в България.

3.Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Единственият участник в конкурса представя научни публикации,съгласно приложен списък към документите за конкурса.Представени са общо 47 публикации,както следва: монографии 2, студии 2, статии 8, научни доклади 14,учебници и учебни помагала 20 , други-1.Посочено е едно участие в Научно-изследователски проект,завършен през 2013 г.Всчки те са публикувани и рецензирани,респ. оценени от редколегии ./Вж.Справка ISO 9001:2008 за публикациите и за учебната натовареност на кандидата ./Представен е списък на публикациите,които са включени в системи за индексирание,рефириране и оценяване,общо 7 броя / 1 студия, 4 статии и 2 доклада ./Посочени са и пет цитирания от утвърдени автори в областта на банковото счетоводство и счетоводството на предприятия от публичната сфера.

Учебната натовареност на кандидата в конкурса,както се посочи по-горе е главно в областта на Банковото счетоводство,Счетоводството на застрахователните и пенсионно осигурителни предприятия,както и по Теорията на счетоводството.Лекционната работа на д-р Попова е високо оценявана ,съгласно критериите за оценка и акредитация на научно преподавателския състав . Изпълнени са и количествените показатели за брой часове,което е документирано в материалите за конкурса. Подробната проверка на представените материали показват,че единственият кандидат отговаря напълно на всички нормативни изисквания за участие в конкурса ,в т.ч. и на последните промени , наложени от Решения на АС на университета.

4.Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Представените за конкурса научни трудове са преобладаващо в областта на Банковото счетоводство,както и в областта на Счетоводството на застрахователните и пенсионно осигурителни предприятия.Те са свързани с интереса към обогатяване на теоритичните,нормативните/в т.ч. и стандартите / и приложни аспекти на тези области на знанието.Последователно техните достоинства могат да се оценят както следва :

а/ монографични изследвания.

Представени са 2 заглавия, едно самостоятелно и едно колективно издание. Самостоятелното издание е със заглавие : **Прозрачност на информацията в годишните финансови отчети на Банките в България** ,изд.Наука и икономика-ИУ-Варна ,кн.5112018 г. Монографията е посветена на проблемите на счетоводството,контрола и анализа в банките като резултата от усъвършенстващото се взаимодействие между надзорните ,контролните и изпълнителски органи при съставянето и представянето пред заинтересованите страни на достоверна информация във финансовите отчети.

Глава първа на изследването е посветена на концептуалните основи на финансовата отчетност за осъществяване на банковата надзорна отчетност , за все повече открояващата се значимост на понятието прозрачност,което от своя страна се налага освен във финансово счетоводен, още и в регулаторен аспект.

Глава втора представя изследваните проблеми на международните и европейски банкови надзорни органи ,на одиторски компании и други компании,техните сполуки и затруднения при прилагането на МСС в банковия сектор.Откроява се ускорения процес на преминаване от национални към международно отговорни регулации,увеличения обем и качество на информацията в ГФО и най-вече на оповестяванията в тях, изискванията за поемане на одиторски ангажимент от компании с достатъчен опит и възможности за отговор на новите изисквания,разширяване кръга на оповестените ключови финансови индикатори като тези за обезценка на предоставени кредити , определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти, управлението на рисковете,условните задължения и др.

В глава трета е представено практическо изследване на база извадка от 22 кредитни институции за периода 2007 -2016 г.Направени са задълбочени проучвания на публикувани финансови отчети,проучени са одиторски доклади,изследвано е взаимодействие между банковия надзор и финансовата отчетност и др. ,систематизирани са основни икономически показатели от ГФО,изследвано е равнището на прозрачност на информацията в ГФО и най-вече качествата на оповестяването , изследвана е зависимостта на индекса на оповестяване на всяка банка от конкретна година и от влияние на различни фактори .

Монографията по съдържание и начин на представяне на изследването в нея е полезна със своите оценки и направени изводи,с разкриване на многостранните влияния на национална и международна среда,условия и фактори ,с възможности да се оповестява повече и по-

значима информация за състоянието на всяка банка.Безспорно това е и една идея да влие динамично върху процеси,които е възможно да предизвикват частични,национални и международни банкови кризи .В този смисъл монографията носи белезите на теоретична задълбоченост и обосновано предлагани идеи за практически решения в усложняващите се банкови операции и тяхното отразяване като краен резултат в ГФО.Монографията е представена ,съобразно количествените и качествени изисквания,утвърдени за конкурсите в ИУ-Варна.

Колективното монографично изследване носи заглавие „Прилагане на МСС/МСФО в България,Варна изд. Наука и икономика 2013 г. ,авт. Колектив Филипова,Ф;Георгиев ,В; Стефанов ,С; Хаджиев ,В; Попова-Йосифова,Н; Петрова, Р;Недялкова, П;

Авторовата част включва теоретична интерпретация на приложните проблеми на МСС/МСФО в банковия сектор в отделните страни на света. Обект на внимание са проблемите,свързани със световната финансова криза като : надеждността на справедливите оценки ,възприемани от потребителите на счетоводната банкова информация;изследване и установяване на връзката между определянето на справедливата стойност и капиталовата адекватност на банките; прекласифициране на финансовите инструменти от категорията,отчитани по справедлива стойност,в категорията отчитани по амортизирана стойност ;установяване на връзката между отчитането по справедлива стойност и банковия кредитен риск; изследване на връзката между справедливата стойност и управлението на дохода на банките и т.н. Представен е коментар на прилагането на МСС/МСФО във финансово кредитните институции в България,дефинирани са основните неизследвани въпроси относно отчетността в банковия сектор на България.На тази основа се определят ефектите от прехода към МСФО за банките,представени са основните рискове в банковата дейност,обезценката на вземанията,преквалификация на финансовите инструменти; определяне ,отчитане и оповестяване на справедливата стойност.

В двете изследвания на кандидата за доцент се откроява критичното отношение към приложимите и прилагани подходи в условията на действащите международни стандарти,развиват се тези,предлагат се идеи по отчитане на значими за банковата стабилност отчетни процеси. И двете монографични изследвания имат ярко изразен теоретичен заряд,използван за усъвършенстване на банковата счетоводна дейност,с цел потребителите на счетоводната информация да разширяват своите познания за диагностичните и прогностични оценки на значими за

банковата стабилност показатели. Всъщност, в това се заключава приносното значение на монографичните изследвания на д-р Попова

б/ студии. Представени са 2 участия в колективни студии . В документите за конкурса са приложени разделителни протоколи от съавторите на студиите. Първата студия „Оповестяване на кредитния риск в годишните финансови отчети на банките в България“ ,изд.Икономика и компютърни науки,Варна Знание и бизнес,т.4,2018,бр.2,съавтори : Атанасова, А; Попова-Йосифова,Н. Адекватността на капитала на банките В авторската част на студията се коментират изискванията на банковия надзор и на МСС относно оповестяването на кредитния риск,извършено е ранжиране на банките в съответствие с адекватността на капитала за изследвания период,както и оповестяването на кредитния риск в ГФО на банките.

Втората студия „ Провизиите в счетоводната теория и практика“,Годишник на ИУ-Варна, изд. Наука и икономика,81,2009 Съавтори: Попова –Йосифова,Н;Георгиева, Д . В авторската част се представят изследванията на промените в счетоводното разбиране за провизиите. Правят се оценки от автора,предлагат се нови идеи за промени като тази за дефиниране на провизиите в широк и тесен смисъл на понятието.Предлаганата класификация с международните счетоводни регулации е от 10 групи, формирани според 5 квалификационни критерия. Разгледани са проблемите свързани с провизирането за загуби от обезценка на вземания в американската практика като се правят съпоставки с международните счетоводни регулации.

Безспорно и двете студии притежават качества на теоретично добре проведено изследване,което отговаря на интересите на практиката.

в/ Научни статии. За конкурса са представени 8 статии/ извън дисертацията/.Една от тях е публикувана в Москва, втора е публикувана на английски език в българско издание. В тях се запазва избрания подход да се използва теоретичното знание,опит и изследването на различни предприятия, за да се предложат решения в счетоводната практика. Преобладаващата част от научните статии са посветени на счетоводната проблематика в банките и в публичната сфера , а една статия и на проблемите в пенсионното осигуряване. Очевидно е старанието на д-р Попова да търси отговори на най значимите проблеми в тези предприятия, да изучава причините за сполуки или несполуки при прилагане на международните счетоводни стандарти,както и на

изискванията на регулаторните органи, на очакванията на потребителите на информацията в Годишните финансови отчети.

г./ Научни доклади.

Представени са за конкурса 14 научни доклада, два от които на руски език за конференции в Москва и Украйна. Докладите, както и останалата научна продукция на кандидата за доцент са посветени на проблемите на счетоводството на предприятията в областите на обявения конкурс. Написани са в стил на задълбочено представени изследователски тези, наблюдения, проучвания, опит и познания на световната практика и теория.

д/ Учебници и учебни помагала

Представени са 20 предимно колективни участия в написване на учебници и учебни помагала. Всички те са свързани с учебно-преподавателската работа на д-р Попова и показват нейното качество, тъй като са посветени на динамичните промени в счетоводното законодателство, на множеството проблеми при усвояването на МСС/МСФО.

5. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси са дефинирани от кандидата за доцент в три тематични направления. Може да се изрази съгласие по отношение определението за всеки принос, неговото значение за усъвършенстване на отчетността в банковата и бюджетната дейности. Краткият коментар по дефинитивно представените приноси, убеждава, че кандидата за доцент е развивал своята научна дейност целево, въпреки специфичните особености на всяка от тях е намерен обединяващия център, представляващ неотменим интерес за счетоводството в отделните направления.

Първото тематично направление „Годишни финансови отчети на банки“ се характеризира с темата **прозрачност**, което означава необходимост на създаването и представяне в ГФО информация от по-висока степен на информираност, повече убедителни доказателства за достоверност, повече наситена с факти, значими за банковата стабилност оповестителна част на ГФО. Проблемът е развит в интерес на счетоводството, регулаторните и до голяма степен проверяващите одиторски фактори и институции.

Второто тематично направление „Провизии“ дава предимство на подходите към счетоводното отразяване на различните видове

провизии. Предлага се понятието „Провизии“ да се дефинира в широк и тесен смисъл като при първия подход/широк смисъл/ класификацията е в 10 групи, според 5 класификационни критерия .

Третото тематично направление „Бюджетно счетоводство „ включват идеи за подготовката, провеждането и представянето на ГФО на бюджетните предприятия ,включително и тематиката за приложимост на принципа за текущо начисляване.

6. Критични бележки

В разнообразна и проблемна продукция са допустими известни основания за критични бележки. В случая те не засягат главните цели на изследователската дейност на кандидатката за доцент, не променят общото впечатление за умело постигнати цели ,достигнали до полезни идеи за усъвършенстване на счетоводството в банковата и бюджетната сфера. Позволявам си да отбележа несъгласие с начина на поднасяне на приносите от страна на автора. Избраната форма не е най-добрият начин да се приеме безспорно голямата полезност на изследването ,ценността на предлаганите идеи. Факт е все пак, че приносите на автора за усъвършенстване на счетоводството в разглежданите сфери са безспорни и заслужават висока оценка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Внимателният прочит на представената за конкурса научна продукция ,направените оценки за постигнатите научни резултати дават основание да се предложи на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** към Икономически университет-Варна от гл.ас. д-р **НАДЕЖДА ИВАНОВА ПОПОВА- ЙОСИФОВА**

15.08.2018
СОФИЯ

Подпис:

